

Boj proti fašizmu; je boj vsakega poštenega rodoljuba; vsakega delavca in delavke — pač vsakega brez izjeme na politično, narodno ali pa versko pripadnost!

CENA NAROČNINI:

Za Kanado in USA.
Za eno leto \$3.00
Za pol leta 1.75

Edinost

EDINOST

206 Adelaide St. W.

Toronto 1, Ont.

Entered as second class matter at
the Post Office Dept. Ottawa.

Vol. 3. No. 98.

Price 5c.

NEODVISNO GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

TORONTO, ONTARIO FRIDAY, FEBRUARY 9 1945.

Cena 5 c.

Let. 3. Št. 98.

ŠPANJA ZNA POSTATI ZIBELKA INTRIG ZA BODOČO VOJNO

AKO SE NE POVRNE SVOBODO NARODU IN REŠITEV FRANKOVEGA REŽIMA

Moskva — Revija "Vojna in delavski razred" v najnovejšem istisu prinaša članek, ki podaja temeljito kritični pregled takozvane nevtralnosti Španije, švedske in Švice, članek od slednjih dveh državah navaja objektivne primere njihove dobrodušnosti napram nemškemu gestapovcem v proti svetjski aktivnosti na njihovi zemlji. Švica, kljub da je bila opozorjena pravi članek, ni podvzela niti najmanjših korakov glede omejitve aktivnosti nemških gestapovcev.

Članek, ki je bil priobčen v istem izstisu pod naslovom "Iskanje dodatkov za Frankov režim" postavlja vprašanje, kako in na kateri način je mogoče vzpostavitev španske republike. V članku se pravi: Španski narod mora sam odgovoriti na to vprašanje in sicer prej, kakor pa edino oni, ki so za časa terorja in nasilja Falangistov uspeli organizirati notranji odpor. Sovjetsko ljudstvo, ki se mnogo interesira kaj se dela in dogaja okrog Španije in ne izključno radi tega, da se je španski narod junaško boril dolga tri leta proti prvih udarcem nemške in italijanske agresije, tembolj radi tega, da je Sovjetska Unija bila vedno simpatično mu naklonjena. Nesmimo pa pozabiti, da je bil članek, da bi Španija pod sedajno kontrolo nemškega trasta in industrijskih magnatov, postala zibelka za nove vojne

IZJAVA VELIKIH TREH

Washington — Na splošno so bila dozvedanja o sestanku velikih treh, kateri se po zadržanju vesti vrši ob črnem morju. Temu sestanku se polaga obenem posebno važnost zaradi notranjih stvari, ki so nastale za časa od zadnjega sestanka v Teheranu.

Medtem izjava Stalina, Roosevelta in Churchilla iz točasnega sestanka povdarja, da se je doseglo soglasje glede skupnega načrta za okupiranje in kontrolo Nemčije. Dočim druga vprašanja z ozirom na osvobodene države v Evropi pridejo na vrsto in o kateri sledi podrobnejše poročilo: 1 — Soglasni načrti za okupiranje in kontrolo Nemčije 2 — Politični in ekonomski problemi osvobodene Evrope in 3 — Predlog za čimprejšnjo vzpostavitevčasne mednarodne organizacije varnosti.

POVRNITEV TRSTA JUGOSLAVIJI

Washington — V ameriškem Kongresu je naznanjeno, da pogoji ki so bili dani Italiji za predajo, vključujejo poleg povrnitve kolonijalnih posesti, povrnitev zasedenega jugoslovanskega ozemlja vključujoč Trst — Jugoslaviji.

Ti pogoji, ki niso bili podani prej v javnost, so revoltilali premiera Bonomi, da je poslal 100 strani vsebujočo pritožbo predsedniku Rooseveltu v minulem septembru.

Za povrnitev po Italiji zasedenega ozemlja, je prednedavnim naslovil zahtevo za vezniškim vladam maršal Tito.

Rainbow

Glasoviti sovjetski film bo prikazan v Victory Theatre prihodnji teden z dne 12. februarja. Victory Theatre se nahaja na vogalu Spadina-Dundas ulici v Torontu.

Rdeča Armada prodira v predmestje Berlina

PANIKA IN NERED SE POVEČUJETA PO VSEJ NEMČIJI. NACISTIČNE IZGUBE V VOJASTVU ZNASAJO PREKO POL MILLJONA

Moskva — Zmagovite čete Rdeče Armade pod poveljstvom maršala Žukova in Koneva, so na več krajih zdrobile močno nacistično obrambno črto ob reki Oder, izmed Breslau-Frankfurt-Kusturina. Dočim čete maršala Žukova potiskajo nacistične sile že na drugi strani omenjene reke ob široki cesti, ki pelje naravnost v Berlin, so čete maršala Koneva vdrlje čez nacistično obrambno črto na 50 milj v dolžini ob Breslau čez reko Oder.

Z približevanjem Rdeče

Armade Berlinu, panika in nered se povečujejo tako v mestu kot tudi drugod po Nemčiji. Nacistični propagandisti v svoji poslednji brezupnosti skušajo navdušiti ljudstvo k nadaljnjemu odporu. Toda po zadržanju poročil, na več krajih je prišlo do odprtih izgrediv med SS elitami nemškega kaprola in civilnim prebivalstvom, zaradi hrane in transportacije. Kontrolo mesta Berlin pa je prevzela gestapo.

Sedanja ofenziva Rdeče Armade, katere presega 600 milj v dolžino, je prekoračila bliskovitost vseh dosedanjih ofenziv. Rdeča Zvezda, glasilo Rdeče Armade pravi: "Bliskovitost sedanje ofenzive presega vse prejšnje in moč Rdeče Armade se silno jači z vsakim dnevom. Njena objektivna uničenja Hitlerjeve Nemčije, se z naglico približuje."

Po zadržanju vesti iz Moskve, nacistične izgube v vojaštvu znašajo preko pol milijona, kar pa ne vključuje ogromno vojno opremo. Nacistični takozvani uničevalci

Jugoslavanski parniki plovijo pod novo zastavo

Po odločbi ministerstva za promet Subašičeve vlade, vsi vojni in trgovski jugoslovanski parniki so sneli bivšo jugoslovansko zastavo in mesto te razvili Novo zastavo Narodnega Osvobodilnega Jugoslavije.

Nova zastava je: plava, bela in rdeča, ter je njena dolžina za dve širine. Na sredini na beli progji je rdeča petokraka zvezda z rumenim obrobom.

Tako se glasi uradna dolžba ministerstva za promet.

Pri spreminitvi bivše za novo zastavo, na parnikih je zavladalo neopisivo veselje jugoslovanskih pomorščakov kateri ta zgodovinsko pomembni dan prištevajo med naj srečnejše v njihovem življenju, obenem pa za narode Jugoslavije v splošnem.

Restrikcija pri mestnih volitvah

Toronto — Na priporočilo novo izvoljenega kontrolerja Stuart Smitha in mestnega odbornika Charles Sims-a, da se odstrani doseženi restrikciji glede splošnih volitev za mestni odbor, župana in kontrolerje. Sedanja zakon glede mestnih volitev določa volilno pravico davkoplačevalcev in najemnikov. Na ta način je izključeno tisočim državljanom bivajočih po mestih brez volilne pravice pri mestnih volitvah.

Priporočilo odboru za legistaturo Stuart Smitha in Charles Sims-a, oba izvoljena na listi progresivne delavske stranke določa vzajemne volilne pravice vsem državljanom enako, ki so dopolnili 21 let. Na razpravi zakonodavnega odbora priporočilo ni bilo sprejeto, namreč rezultat je bil pet proti dva glasa.

"Toronto Star" z ozirom na priporočilo omenjenih dveh odbornikov pri mestni upravi, je dodal daljšo razlago v uvodniku in čestita

dvema odbornikoma na njihovem stališču, ter izraža mnenje, da je skrajni čas uvideti potrebo razproštrnosti glede volilne pravice pri mestnih volitvah. Zakaj bi bilo izključeno tisočim državljanov, pravi "Star", pri mestnih volitvah le zaradi gotovega števila davkoplačevalcev in najemnikov, dasi pa ti državljanji itak morajo na en ali drugi način znati gospodarsko breme mesta."

To vprašanje je vsekakor življenskega pomena in zasluži podporo vseh progresivnih gibanj in poedincev.

200.000 FRANCOZOV OSVOBJENO

Pariz — Okrog 200.000 francoskih vojnih ujetnikov je bilo osvobojeno, ko je Rdeča Armada nenadoma vdrla ob poljski meji v šlezijo in na ta način predno so nacistične sile utegnile odpeljati ujetnike, okupirala ujetniško taborišče.

Računa se da je bilo v tem taborišču okrog 500.000 francoskih vojnih ujetnikov.

NAPOVEDUJE SE FEDERALNE VOLITVE V APRILU

CCF-OVCI POSNEMAJO SVOJE BIVŠE KOLEGE SOCIJAL-DEMOKRATE V NEMČIJI

Ottawa — Po zadržanju vesti, točasno zboruje federalni kabinet, kateri bi imel določiti dan za prihodnje federalne volitve. Mnenje prevladuje, da se bi lahko vršile že 9. aprila, vsled ravno kar minulih volitev v Grey North, kjer je zmaga la konservativna reakcija proti izvolitve sedanjega vojnega ministra, generala McNaughton-a.

Ministrski predsednik King je znova z ozirom na prihodnje federalne volitve omenil, da je zastopal stališče odložitve federalnih volitev za po skončani vojni in ne v toku vojne, ko se naši močje nahajajo v boju

po raznih bojnih črtah. Po skončani vojni bi utegnili daleč bolj razsodno spoznati resnično potrebo izvolitev vlade, katere naj bi zastopala narodne interese v po-vojni dobi.

Zdi se da v tem oziru niso istega mnenja druge politične stranke, katere si prizadevajo izsiliti federalne volitve v toku vojne, za kar so najočitnejši dokaz volitve v Grey North. Vlada bo temu vprašanju podala takojšno pozornost, četudi izraža najbolj kritičen trenutek v tekoči vojni, je dejal ministrski predsednik King.

Pri ravnanju minulih volitvah v Grey North, je zmagal Konservativec Gerfield Case, kateri je dobil 7,388 glasov, sedanji vojni minister McNaughton, liberalce 6,033 in Godfrey CCF 3,136.

Po tem rezultatu oddanih glasov očitno je, da so ravno CCF-ovci posnemajoč svoje bivše kolege socialdemokrate v predvojni Nemčiji v letu 1933, podali osnovno podporo za izvolitev konservativnega poslanca, namreč zmagi reakcije, vzlic temu, da je progresivno gibanje in unijski pokret podpiralo izvolitev sedanjega vojnega ministra McNaughtona.

General Velebit potrjuje denarno nakaznico

Toronto — Glavni urad Veča je dobil brzojavno potrdilo od generala Velebita, šefa jugoslovanske Vojne Misije v Londonu, na pred nedavnim poslani denar za nakupitev medicinskih potrebščin za Jugoslovanski rdeči križ.

"Thanks very much for sending ninety-five thousand dollars. Stop This money will be spent for medical supplies and immediately sent to our people. General Vladimir Velebit".

Brzojav v prevodu se glasi:

"Mnogo hvala za denarno pošiljko 95 tisoč dolarjev. Vporabljena bo za nakupitev medicinskih potrebščin, katere bodo takoj poslani našemu narodu."

Glavni Odbor Veča.

ČLANI UNIJSKEGA GIBANJA

Dne 13. februarja se bodo vršile volitve za nacionalnega direktorja za šesto unijsko okrožje. V tem okrožju kandidirata zvesta unijska člana George MacNeil, jeklarski delavec iz Nove Scotie in Tom McClure iz Hamiltona, Ont.

Da se odvrne drzna špekulacija z unijskim gibanjem po navodilih doskrajno oportunističnim vodstvom CCF, kateri si prizadeva izkoristiti unijsko gibanje za svoje zarotniške in politične svrhe pri volitvah, oddajte svoj glas za omenjena dva jeklarska delavca.

PLODOVI ŠPEKULACIJE

Chunking — Draginja za potrebščine je dosegla neprimeroma visoko stopnjo napram denarni valuti v Kitajski. Eno jajce stane nič manj kakor \$24 kitajskih dolarjev, škatlica vžgalice \$15 in cena svinjini se je zvišala od 120 do 180 dolarjev pri enem funtu.

Valuta kitajskega dolarja se računa 20 za en ameriški dolar. Dočin na črnem marketu tudi 400 napram enemu.

To so plodovi finančne špekulacije v Kitajski.

Pogajanja na mirovni konferenci v Grčiji

OSVOBODILNA FRONTA VZTRAJA PRI SVOJIH ZAHTEVAH ZA RAZOROŽITEV GRŠKIH ČETNIKOV.

Atene — Na mirovni konferenci predstavništvo osvobodilne fronte, sedanje grške vlade in britske vojaške komande, so razmotirani glavni problemi za rešitev oboroženega spora v Grčiji. Ena in druga spornih strank ste predložili predloge za sporazum.

Predstavništvo osvobodilne fronte EAM, katero je pred nedavnim naslovilo nujno prošnjo vladam Amerike, Anglije, Francije in Sovjetske Unije, da pošljejo medzavezniško komisijo, da zajamčijo svobodni izraz narodne volje, zahteva pogojno garancijo za svobodne volitve, takojšno čiščenje vseh kolaboracionistov kakor tudi razorožitev takozvane kraljevske garde, grških četnikov. Dočim vlada postavlja ravno nasprotno zahtevo, namreč ne samo razorožitev oddelkov osvobodilne fronte, ampak tudi kazni voditeljev oboroženega odpora.

STALJINGRAD SIMBOL HEROIZMA

Toronto — Okrog 155 raznih organizacij je poslalo svoja predstavništva na povabilo lokalnega odbora za zbiranje pomoči ljudstvu Stalingrada. Navzoča na zborovanju je bila Mme. Gousarova, članica Sovjetske ambasade v Ottawi in je med drugim pri izročitvi prisrčne zahvalnosti kanadskemu narodu za naklonjenost in pomoč dejala naslednje:

Stalingrad je simbol heroizma! Cela Sovjetska Unija pomaga obnovno tega junaškega mesta, zavedajoč se njegovega neumrljivega pomena. Tisoč njegovih prebivalcev se je povrnilo, prisiljeni živeti v kletih in nedogotovljenih zakloniščih. Nejeveje njihovo pomanjkanje je zaradi nezadostne obroke in obupa.

Pred enim letom in sicer dne 4. februarja kot znano Toronto je prevzela patronat nad Stalingradom. V ta namen se je vršil "Tag day" in je bilo zbrano nekako okrog 27 tisoč v denarju in velika količina obleke, obupa in celo zdravniškega orodja. To leto bo na isti način podvzeta kampanja po celem mestu, prebivalci bodo točno obveščeni kam lahko prinesejo svoja darila v to plemenito in nikdar izplačljivo svrhu.

Vsak naj da kar največ more!

"EDINOST"

Published weekly at

206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing proprietor
in Slovenian Language

Registered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

EDINOST

Izhaja vsak petek v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.
Dopisi brez podpisa se ne vpoštevajo. Rokopis nenaro-
čenih člankov in dopisov se ne vrača.

Pomen volitev v Grey North

Povprečni čitatelj morda bi ne postavljali večje pozornosti o rezultatu ravnokar minulih volitev v Grey North. Zadovoljen se bode z komentarji somišljenikov ene ali druge stranke in na vse zadnje skomignil z rameni, češ vsak za sebe dela.

Dobili se bodo tudi taki, ki bodo rekli: "Liberalci so bili na krmilu zadnjih skoro 12 let, dasi so šestkrat v devetih federalnih volitvah v zadnjih štiridesetih letih zmagali konservativci." In kakšna napaka naj bi bila narediti "spremembo", namreč da po 12 letih liberalnih poslancev, zasedejo oblast poslanci konservativcev?

V kolikor se tiče kapitalistične osnove v družabnem redu, obe stranki seveda zagovarjate kapitalistični družabni red. Kakor ena tako druga v tem oziru niste izpremenili svojega načelnega stališča — ste pač obe kapitalistični stranki. Toda z ozirom na tekočo vojno, narodno edinstvo in pa povojni program na podlagi medsebojne kooperacije z vsemi drugimi Zedinjenimi narodi čigar interesi, progres in napredek je ravno odvisen od medsebojne kooperacije — je temeljita razlika med obema strankama.

Konservativci onednakej predstavljajo ne samo zbirko skranje reakcije finančnega trasta, ki pozna edino načelo — profit — ampak tudi zbirko drastičnih ukrepov proti progresivnim reformam, unijskega in zlasti delavskega naprednega gibanja. Temu najočitnejši dokaz je bila bivša vlada Bennetta, železne pete, katere je nasledila oblast v letu 1930 in jo zadržala do leta 1934. Njej gredo zasluge za brezdelje in siromaščino kanadskega naroda v letih gospodarske krize, medtem tudi, proti vzpostavitvi diplomatskih odnosov z Sovjetsko Unijo.

Liberalna stranka v tem oziru je nudila daleč bolj dalekosežne četudi zelo skromne reforme za izboljšanje ekonomskega stanja ljudstva v splošnem. Vzpostavila je diplomatske odnose z Sovjetsko Unijo, poleg tega zastopa program v tekoči vojni kakor v narodnih tudi mednarodnih ozirih in naposled za povojno dobo, ki je daleč naprednejši od programa konservativne stranke, katere program se navadno izpolnjuje v danih obljubah in končno z drastičnimi ukrepi proti napredku in progresu narodnih interesov.

Volitve v Grey North, so daleč večjega pomena, kakor si pa morda navidezno kdo predstavlja. V bistvu svojega pomena so signal za vsa napredno misleča in progresu naklonjena gibanja proti nevarnosti reakcije, da zasede oblast v prihodnjih volitvah in z tem zagotovo povrne ne samo narodne interese v predvojno dobo, ampak tudi naslednji reakcionarno politiko v mednarodnih ozirih po vzorcu vlade R. B. Bennetta.

To nevarnost predstavlja zbrana Torijevska reakcija, katere si prizadeva navzlic temu, da je treba vedno povsod odvrniti vse kar škoduje in ovira narodno edinstvo, podžgati notranjo kampanjo za razkroj narodnega edinstva po vprašanju vojno obvezne službe, katero da ni vpeljala Kingova vlada, četudi je imela mandat od naroda.

Konservativni krogi so imeli nešteto krat takozvani "mandat" naroda, za izboljšanje njegovega ekonomskega in gospodarskega stanja v splošnem. In vendar ga niso nikoli vpoštevati. Če kdo drugi torej čuti manj bolečine in je manj ganjen od solza glede vojaškega naboja in večjih izgub na bojnem polju, so konservativni krogi, kateri so vpeljali mezdno lestvico en dolar na dan skoraj za večino teh delavcev, ki se sedaj bojujejo na evropskih tleh proti nemškemu fašizmu, ter najbrž tudi proti take sramotne mezdne lestvice predvojne dobe. V pravem pomenu kampanja konservativnih krogov v tem oziru ni nič drugega, kakor zasenčiti resničen namen reakcije, kateri se gre edino za zasede oblast in vladati po neomejeni volji.

Poleg te nevarnosti konservativnih krogov v tej volilni tekmi, dobimo še CCF-ovce ali Canadian Commonwealth Federation. Kakopak — ti so postavili svojega kandidata proti izvolitve sedanjega vojnega ministra, generala McNaughtona. V svoji takozvani "socialistični" paroli: "Socializem ali pa nič" — se zakriva skrajni oportunizem in kratkovidnost. Nikakor bi ne mogli v tem oziru nuditi boljše nasledstva bivših nemških socialdemokratov, kakor to nudijo v vlogi pri ravnokar minulih volitvah v Grey North.

Tudi v Nemčiji socialdemokrati ignorirajo potrebo za enotno ljudsko fronto proti fašistični reakciji v letu 1933 leta, so z svojim upornim stališčem proti ljudski fronti nudili ne malo oporo zmagi fašistični reakciji. Posnemajoč jih v tem oziru, CCF-ovci so na enak način odigrali sramotno vlogo pri sedanjih volitvah.

Vedoč vnaprej da je nemogoče izvolitev njihovega poslanca — vedoč tudi, da so vsa unijska in progresivna gibanja podpirala izvolitev sedanjega vojnega ministra McNaughtona — postavili so svojega kandidata in z tem omogočili izvolitev konservativca, namreč zmago reakcije.

Njihovo uporno stališče proti sporazumu z delavsko progresivno stranko in vsemi drugimi progresivno-liberalnimi sloji predstavlja v prihodnjih federalnih volitvah nevarnost proti izvolitve liberalno-delavske in farmerske koalicijske vlade.

To je pomen sedanjih volitev in le močna narodna edinstvo zmore odvrniti to nevarnost, katero pripravlja zbrana reakcija in skrajni CCF oportunisti proti napredku in progresu kanadskega naroda.

Seja glavnega odbora Zveze

Tem potom se obvešča vse člane glavnega odbora Zveze Kanadskih Slovencev, da se udeležijo pol-letne seje, katere se vrši v petek in soboto dne 23 in 24. februarja v Toronto.

Članom glavnega odbora kakor tudi Zveznim odsekom, smo poslali posebej pisma z podrobnejšim razlago o potrebi seje glavnega odbora. Oni člani, kateri bi ne mogli se vdeležiti iz bilo kakšnega razloga, naj to sporočijo čimprej mogoče glavnemu tajništvu.

Medtem za pripomniti je, da dostikrat računamo ali bi ne bilo mogoče vsaj deloma zmanjšati gotove stroške in obremen opravi potrebno delo. To naj premislijo tudi člani glavnega odbora iz oddaljenih naselbin. posebno onih, kjer sta dva v eni naselbini. Gledati je treba kolikor na stroške v tem oziru, tako tudi na opravilo potrebnega

Sadovi Osvobodilne Fronte

Nobena vojna doslej še ni segla tako v globino slovenskega človeka, kakor je sedanja vojna. Nobena doslej še ni tako zagrozila njegovemu fizičnemu obstoju kakor sedanja. Nobena ni bila nasproti njemu tako krivična kakor sedanja.

Ko je stiska največja, je rešitev blizu! V najtežjih dneh svoje zgodovine je v slovenskem narodu vstala Osvobodilna Fronta, organizacija in narodno gibanje, katerega ime v zgodovini slovenskega naroda ne bo prešlo. V treh letih obstoja, v treh letih bojev in žrtv je posegla Osvobodilna Fronta v razvoj slovenskega naroda tako močno, da že danes in bomo v prihodnosti še bolj gledali v njenem delovanju čas največjega preloma v zgodovini slovenskega naroda. Dobo Osvobodilne Fronte moremo primerjati samo z dogodki pred tisoč dve sto leti, vendar ravno v obratnem smislu. Takrat je slovenski narod padel v sužnost nemške oblasti, danes pa raste in se dviga v svobodo, katere krmar bo za vedno.

Tri leta Osvobodilne Fronte! Kratka doba, vendar bogata, ne samo bojev, temveč tudi uspehov; predvsem moramo poudariti: uspehov trajnih uspehov. V usodnih dneh slovenskega naroda, ko se je nanj zvalilo nasilje Hitlerjevega "novega reda", ko je šlo slovenskemu narodu za biti ali ne biti, je napolnila tudi velika ura novega časa, ura ustanovitve Osvobodilne Fronte. Prevečala jo je temeljna misel: boj okupatorju — bori se za svoje življenje! Sprostila se je sveta domovinska vojna, ki je bila in je močnejša kot tanki in letala, ki je ne oplašila in ne uklonila ne okupatorske nasilje ne izdajalci lastnega naroda. Streti je ne morejo okupatorske ofenzive in ne hlapci "protikomunističnega boja". Osvobodilna Fronta je živela in uspevala kljub oviram. Izšla je iz naroda in delala zanj. Nikdar se ni izneverila temeljnim točkam, ki jih je začrtala ob svoji ustanovitvi. Zgodovina Osvobodilne Fronte je zgodovina uredničenja temeljnih točk in doseženih uspehov.

Tri leta Osvobodilne Fronte! Slovenski narod je doživljal najtežje ure. Prav v teh urah pa so se našli vsi, ki so dobre volje in katerih ljubezen do naroda je čista in nesebična. Razgibala in zaktivizirala jih je OF, združila jih je vse pod svojim imenom in po njih postala resnično vsenarodno gibanje. Revni in bogati, delavci in kmetje, izobraženci in preprosti, kristjani in nekristjani, vsi so se strnili v Osvobodilni Fronti za boj proti okupatorju, za rešitev in svobodo slovenskega naroda. Ali si izdajalec, ali pa za OF, druge poti ni.

Tri leta Osvobodilne Fronte! Kratka doba! V njej je slovenski narod pokazal čudeže junastev. Doslej narod hlapcev, tlačanov, ki ni nikdar razen v kmečkih uporih pred štiri sto leti pokazal, da je pripravljen svoje pravice braniti tudi za ceno krvi, je postal narod junakov, narod borcev. Otrsel se je tiste pasivnosti, ki so mu jo natakili njegovi dosedanji oportunistični vodniki, ki so svoje osebnosti koristno vedno vili cenili od narodnih. Geslo oboroženega upora proti okupatorju ga je postavilo pred vprašanje časti in ponosa. Zavedel se je stare puntarske narave, zgrabil je za puško, sprejel borbo in v borbi preoblikoval samega sebe. Partizan — belogardist! Kje je večja in jasnejša razlika med stari in novim značajem slovenskega človeka. Osvobodilna Fronta je vrnila slovenskemu narodu samozavest, odločnost in ponos. In kdo more biti tega uspeha bolj vesel kakor Osvobodilna

dela v zvezi z sejo glavnega odbora. Najbolj primerno v tem oziru je sporazum med člani glavnega odbora, kateri od dveh se naj vdeležijo te seje. Člani iz oddaljenih naselbin pa lahko pošljejo svoja poročila pismenim potom v slučaju, da ne morejo dobiti potrebne dopusta zaradi dela ali pa zaradi večjih stroškov na račun glavne blaginje.

Seja začne v petek zjutraj dne 23. februarja točno ob 10 uri dopoldne.

Frank Lavrič, gl. tajnik.

Fronta?

Osvobodilna Fronta je spustila narod za boj proti okupatorju in njegovemu nasilju, za pravice slovenskega naroda, slovenskega ljudstva, za demokracijo. Že v temeljnih točkah si je začrtala nalogo, izvesti dosledno ljudsko demokracijo. To obljubo že izpolnjuje, čeprav boj za svobodo še ni končan. Izpolnjuje jo povsod, kjer je našo zemljo osvobodila od okupatorjev. Osvobodilna Fronta služi ljudstvu. Ne čaka, da bo vojna končana, temveč ustvarja takoj. Tak je ključ življenja, ključ ljudstva. Osvobodilna Fronta igra z odprtimi kartami in ljudstvo ji zaupa. Ljudstvo samo odloča o sebi, o svojih stvareh in svoji zemlji. Ljudska demokracija v slovenskem narodu postaja dejstvo.

Tri leta Osvobodilne Fronte! Koliko obrekovanj je morala doživeti v tem času! Da ni slovenska, da je protislovenska, da je tuja cepitka na telesu slovenskega naroda! In vendar je bila Osvobodilna Fronta edina, ki je pokazala Slovincem edino pravo pot v prihodnost. Če bi ne bila slovenska, bi tega ne storila. Slovenskega človeka je preoblikovala, mu vrnila zavest časti in ponosa in mu dala spoznanje, da mora in mora odločiti o sebi sam. Razgibala je vse slovenske pokrajine od Beneške Slovenije do Bele Krajine, od Istre do Koroške. Ustvarila je borbeno skupnost vseh Slovencev — predpogoj Zedinjene Slovenije. Stoletni sen slovenskega naroda se je po Osvobodilni Fronti zasvetil v čudoviti jasnosti načela o samoodločbi slehernega naroda. Iz borbene skupnosti raste in vstaja praktična politična, gospodarska, kulturna enota vsega slovenskega naroda. Zedinjena Slovenija že postaja po Osvobodilni Fronti živa resnica. Vojna se še ni končala, pa je Primorska po Osvobodilni Fronti in po kapitulaciji Italije že postala del porajajoč se Zedinjene Slovenije. In ko bo uničen hitlerizem, bo vstala Zedinjena Slovenija pred

nami kot zgodovinsko dejstvo.

Slovenski narod hoče ustvariti svojo skupnost po načelu samoodločbe slehernega naroda. Po istem načelu so narodi Jugoslavije skovali svojo novo skupnost v demokracijo in federativni Jugoslaviji. Pred aprilska Jugoslavija je bila država neenakosti in zatiranja narodov — da, ječa narodov. Kljub vsemu, kljub tolikemu razočaranju niso opustili jugoslovanski narodi misli na skupno domovino, to je, na sožitje v skupni državi. Slovenskemu narodu je vrnila vero in zaupanje v Jugoslavijo Osvobodilna Fronta. Stojec na stališču naravnih in usodnih skupnosti južnoslovanskih narodov ne priznava Osvobodilna Fronta razkosanja Jugoslavije in deluje z vsemi silami za slogo in enotnost njenih narodov. Pravi tretja od temeljnih točk Osvobodilne Fronte. Tri leta OF so pokazala, da hoče slovenski narod živeti z ostalimi narodi Jugoslavije v bratski skupnosti nove, demokracije in federativne Jugoslavije. Povezal nas je skupni osvobodilni boj in skupne demokracije težnje. Slovenski narod je postal v novi skupnosti enakopraven član in bo tak tudi ostal. Skupno smo trpeli, skupno se borimo in skupno bomo ustvarjali srečnejšo bodočnost.

Tri leta Osvobodilne Fronte! Slovenski narod je v njih doživel težke preizkušnje, vendar ni klonil. Zorel je in dozorel. Vzdržal je in hoče vzdržati do konca Uspeli ga ne omamljajo. Po trdi cesti naporov in žrtv gre svojemu cilju naproti. Zaveda se, da trpljenje še ni končano, da utegnejo priti še hude ure, vendar upa, da jih bo premagal vse, kakor je premagal dosedanje. Zmaga se približuje s hitrimi koraki in z njo se bo končno izpolnil sen svobode in bratstva med narodi in sen novoga človeka.

France Skerl.
(Ponatisnjeno iz "Slovenskega Poročevalca", Informacijski vestnik Osvobodilne Fronte) ured.

Narodna edinstvo zagotavlja srečnejšo dobo po vojni

Toronto — Ako pogledamo samo nekoliko let nazaj našo preteklost — še pred vojno dobo, moramo priznati dejstvo, da je zelo veliko in važno vlogo igrala edinstvo in sloga progresivnih sil ne samo med delavstvom, ampak tudi med drugimi napredku naklonjenimi sloji v boju proti vojni in fašizmu ter splošne reakcije. Ta združena ljudska akcija je prevzela veliko in obenem težavno nalogo v formi Zedinjene ljudske fronte proti nevarnosti vojne in fašizma, katerih plodovi danes so vidna dejstva.

Med prvimi so se zavedale te nujno potrebne akcije delavske progresivne organizacije, katere so obenem tudi kar je razumljivo predvodele ta pokret v posameznih zemljah. Zedinjena ljudska fronta, ni obstajala samo v Kanadi in Zedinjenih državah ameriških, ampak je bila splošno znana kot mednarodni pokret čezlega sveta.

Ako vzamemo v splošnem oziru vpoštev akcije tega mednarodnega pokreta, kljub vsej aktivnosti in naporom, katere je ta pokret vršil — vidimo, da radi nezadostne in nedovoljne močne narodne podpore, za kar grede nemalo zasluge poleg že fašizmu naklonjenih elementov tudi socialdemokratom v svojem cilju ni uspel. Temu v dokaz je blizu polnih 6 let še danes tekoča svetovna vojna, katere

ro je zanimala pri vseh posrednih mislečih svobodoljubnih slojih zelo omražena svetovna reakcija z kriminalnim nemškimi fašizmom na čelu.

O rezultatih te v človeški povesti najbolj strašne in krvave borbe, beremo dnevno v raznem časopisu. Kaj to strašno so prizadeti posamezni narodi, kjer ta borba na njihovem ozemlju divja, je nam po dosedanjih poročilih kolikor toliko znano, čeravno ne v podrobnosti. Težje te krvave borbe za svoj obstanek občutijo četudi ne v taki meri države oziroma narodi, kjer ta strašna vojna zver ne divja — posebno delovno ljudstvo po celem svetu. Vse to vojno breme pada na pleča večine — to je preprostega ljudstva, kakor tudi one sloje, ki so res zvesto na strani vojne proti fašizmu. Edino velika mednarodna manjina, namreč sebični kapitalistični krogi, ter oni del proletariatskih elementov in reakcije, kateri žele povrnitev predvojne dobe, se temu divjemu klanju vesele.

Čeravno se je ta kriminalna mednarodna fašistična reakcionarna zver na to vojno dobro in preračunano pripravila za zasluženje celega sveta, je njen račun v tem, kar danes lahko vsaki slepec vidi — izpodletel. Največja zasluga in zahvala v tem oziru gre seveda vsem demokratskim silam, katere so v tem boju za uničenje fašizma. V prvi vrsti grede pa za sluge narodom Sovjetske Unije, katerih Rdeča Armada, je zlomila že pri Stalingradu hrbtnost fašistični nemški zver.

Sedaj ko se z vsakim dnevom bolj približujemo h koncu te prisilene in kriminalne vojne, je naša največja dolžnost in naloga — zediniti in združiti vse svo-

Vsebinska sporazuma med Titom in Subašičem

Po sporočilu v angleškem jeziku, katerega je prejel Ujedinjeni odbor J. S. A. brzojavno iz Loudona, je sporazum med Maršalom Titom in ministerskim predstnikom Subašičem, sledeči:

S stališča mednarodnega zakona in v skladu s smernicami jugoslovanske države je želja vseh narodov v Jugoslaviji jasno izražena za te smernice s štiriletno borbo za novo, neodvisno federativno državo, vstanovljeno na načelih demokracije.

Napram temu želimo mi, da prevzamemo vso nalogo, da bo volja naroda spoštovana pri vsakem koraku in od vseh. Bilo to v notranji uredbi države ali v formiranju vlade mi radi vpoštevamo splošna osnovna načela ustavne vlade, kakor se to dogaja v vseh resnično demokratskih državah.

Jugoslavija je priznana država med Ujedinjenimi Narodi in deluje kot taka v njeni vstanovljeni obliki ter zasleduje zastopstvo naše dežele v inozemstvu v vseh delih, ki se nanašajo na zunanjo politiko in sicer vse do časa, dokler ne prevzame te obveznosti bodoča demokratska Federativna Jugoslavija, katere bo po svobodni odločbi naroda sestavila novo vlado.

V svrhu, da se ognemo mogočim napetim odnosom v deželi smo se sporazumeli, da se Kralj Peter II. ne vrne v domovino, dokler narod ne izpregovori s svojim glasovanjem o tem vprašanju. V odsotnosti Kralja bo vršil njegovo oblast Regentski Svet.

Regentski Svet bo imenovan z ustavnim aktom Kralja, na predlog kraljevske vlade in v sporazumu s predsednikom Narodnega Osvobodilnega Odbora Jugoslavije, Maršalom Josipom Broz-Titom ter ministerskim Predsednikom Kraljeve vlade, dr. Ivanom Subašičem. Regentski Svet hoče dati zaobljubo kralju, medtem ko mora vlada dati zaobljubo narodu.

Predsednik Narodnega O-

svobodilnega Sveta Jugoslavije, Maršal Josip Broz-Tito in predsednik Kraljeve vlade, Dr. I. Subašič sta se sporazumela s popolnim pristankom Anti Fašističnega Sveta Osvobođenja Jugoslavije, da bo tvorilo vlado 28 ministrov.

Ta oblika vlade ostane na krmilu v Jugoslaviji vse do tedaj, dokler se z odlokom ustavotvorne skupščine ne ustanovi končne ustavne organizacije za državo.

Nova vlada hoče objaviti izjavo, s katero hoče proglasiti osnovna načela demokratskih svobodščin in pa zagotoviti izvrševanje istih. Osebnost svoboda, svoboda strank, svoboda veroizpovedi, govora, tiska in sestajanja hočejo biti posebno naglašene; na enak način se hoče naglasiti pravico lastnine in privatne iniciative. Suvereniteto narodnih poodin v državi sami jamči spoštovanje enakopravnosti in pravica za varnost kakor je to odločeno na drugem zasedanju Antifašističnega Sveta Narodnega Osvobođenja Jugoslavije. Vsaka nadoblast enega naroda nad drugim hoče biti izključena.

Beograd, 1. novembra 1944

Predsednik Kr. Jugoslovanske vlade:
Dr. Ivan Subašič
Predsednik N. O. O. Jugoslavije:
Josip Broz-Tito

DODATKI H TITO-SUBAŠIČEVIM SPORAZUMU VOLITVE ZA USTAVOTVORNO SKUPŠČINO IN ORGANIZACIJO JAVNE OBlasti

I.
Volitve za ustavotvorno skupščino se imajo vršiti tri mesece potem, ko bo dežela popolnoma osvobodjena. Volitve se bodo vršile v smislu volilnega zakona za ustavotvorno skupščino, kateri zakon hoče biti pravčasno predložen. Ta zakon hoče jamčiti popolno svobodo volitev, sestajanj in govora, svobodo tiska, pravico za tajno glasovanje kakor tudi pravico neodvisnih ali združenih političnih strank, teles, skupin in poodincev — ki niso sodelovali z neprijateljem — da predlože listo svojih kandidatov za volitve. Vsem tistim katerim se dokaže sodelovanje z neprijateljem, bo odvzeta pravica volitve kakor tudi pravica biti izvoljen.

II.
Antifašistični Svet Narodnega Osvobođenja Jugoslavije bo vršil zakonodajno dolžnost, dokler se ne skliče ustavotvorna skupščina.

III.
ODGOVORNOST VLADE ZA ORGANIZOVANJE EKSEKUTIVNE OBlasti

Ena izmed prvih nalog nove vlade je organizirati oblast pravosodja v deželi v demokratskem duhu. Sodišča bodo neodvisna in sodniki bodo vršili razsodbe po doležbi in pa svoji vesti.

DRUGI DODATEK

I.
Njegovo Veličanstvo Kralj Peter II. more razpolagati s svojim premoženjem in lastništvom ves čas odsotnosti. Nadzorstvo nad tem premoženjem hoče vršiti ves ta čas Regentski Svet.

II.
Jamči se za redne odnose med Kraljem in Regentskim Svetom.

III.
V slučaju nesposobnosti, boleti ali smrti kateregakoli izmed regentov, imenuje vlada drugega na njegovo mesto.

DR. IVAN SUBAŠIČ
MARŠAL JOSIP BROZ-TITO

oziru. Posamezni kapitalisti zagovarjajo daljšo kreditno dobo za obnovitev ekonomskega stanja z vojno prizadetim državam, kot edino rešitev pred brezposelnostjo delavstva in zastojem industrijske in življenjske proizvodnje, skoraj na isti način, kakor jih dobimo v protifašistični vojni. (Nadaljevanje na 4. st.)

Prav dober napredek Vzajemne Potporne Zveze Bled

ZAPISNIK UPRAVNEGA ODBORA V. P. Z. BLED
Z DNE 7 JANUARJA

1 — Br. predsednik otvori sejo ob 2 uri popoldne v pozdravom v navzočnosti sledečih upravnih odborov:

L. Pečaver, J. Kužnik, A. Krajc, A. Hočevar, H. Skube, A. Lavrič, F. Pavček, A. Novak, V. Vidrih in M. Otoničar.

2 — Čita se zapisnik redne seje z dne 15 oktobra in zapisnik izvenredne seje z dne 3 decembra. Oba zapisnika enoglasno sprejeta.

3 — Tajnik poroča stanje odraslega članstva v Zvezi, katero je ob koncu leta 1944 štelo 502 aktivnih članov in članic.

Novo pristopili člani za oktober, november in december, so sledeči:

Odsek št. 3, Josip Glad, Josip Šilc, odsek št. 2 Anton Novak, odsek št. 4 Frank Barič, odsek št. 8 Marko Majerle.

Črtani člani: Odsek št. 3 Veselič Matevž in Rade John, odsek št. 4 Kastelic John in Mitar Bogovič, odsek št. 14 D. Maček, F. Pust, M. Pust, S. Polič in J. Malič.

Umrli člani: Odsek št. 3 G. Stark, L. Ponikvar, L. Župančič in R. Hiris. Odsek št. 11 A. Muhvič, J. Anzin, M. Anzin in I. Anzin. Št. 14 F. Mele, A. Mele, J. Grebenc in M. Račič. Odsek št. 1 J. Bolkovec.

FINANČNO POROČILO

Br. glavni tajnik in blagajnik sta podala naslednje poročilo o dohodkih in izdatkih za mesece oktober, november in december 1944.

Dohodki za okt. \$1.636.33
" nov. 1.504.57
" dec. 1.653.13
Skupaj: \$4.794.03
IZDATKI ZA ISTO DOBO
Oktober \$948.39

November 647.39
December 987.01
Vojno Posojilo 4.000.00
Skupaj: \$6.582.79

Bančna bilanca dne 31 decembra 1944 \$7.050.09
Vojno posojilo 6.000.00
Skupno premoženje Zveze \$13.050.09

4 — Radi posmrtnine pok. V. Jagodic se na vprašanje Odvetnika iz Amherburga, kateri hrani njegovo Oporoko, zaključijo, ako ne bodo državne oblasti nasprotovale, se ista izplača njegovi rodbini, kakor je pokojni želel in naredil oporoko, katera je tudi vknjižena, da je zakoniti dedič pokojnikova soproga, ter se bo isto odposlalo čim bodo vzpostavljene zveze z staro domovino.

5 — Na predlog br. Kužnik, podprt po V. Vidrih, se enoglasno zaključijo, da točka Pravil 111, Mladinskega Odelka, katera se glasi: Poškodbe in trajne poškodbe, se beseda "poškodbe" briše

iz pravil iz razloga, ker ne odgovarja pristojbinam katere plačujejo mladinski člani in se isti doda: "Mladinski član je deležen v slučaju trajne poškodbe bolniške podpore, za kar se pošlje v odobritev Zavarovalnemu Uradu."

6 — Br. tajnik poroča, da od zbranih prispevkov od prisotnih delegatov na zadnji Konvenciji V. P. Z. Bled v znesku \$29.00 namenoma za kritje brzojavnih stroškov in pozdravov iz Konvencije, se je plačalo krzovjav iz Timmins \$3.17, ostalih \$25.83 je oddal lokalnemu uradu Veča, za pomoč Svobodni Jugoslaviji dne 22 decembra 1944.

7 — Z dovoljenjem akta zavarovalnega zakona, se na predlog br. Vidrih, podpira A. Lavrič enoglasno za tega se prične z prvim januarjem z dostavljanjem ključa, da se počenši letom 1945 dosedanja posmrtnina odnosno pogrebni stroški

PRISRČNI POZDRAVI NAŠIH BOJEVNIKOV IZ STAREGA KRAJA

PISMO IZ STAREGA KRAJA
Bari, Italija. 4 januarja 1945

Cenjeni gospod Bozanič!

Zahvaljujem se Vam in gospodu G. Matešič-u, za prijazno posredovanje, ko se ponovno obračam do Vas s prošnjo, da bi poslali potom Vaših cenjenih listov "Edinost", "Novosti" in "Srbskega Glasnika" sledeče pismo mojemu možu, Josipu Heglerju, ki se nahaja neznano kje v Kanadi. Pristrčne pozdrave Vam gospod Matešič, Vašim cenjenim listom in vsem našim kanadskim rojakom in rojakinjam od tukajšnjih članov naše Narodno osvobodilne vojske, v času, ko naši junaški maščevalci završujejo osvoboditev naše domovine izpod pete zločinskega fašizma in nacizma.

SMRT FAŠIZMU —
SVOBODA NARODU!

Dragi mož!

Mene so ujeli dne 20 avgusta 1942 l. v italijanski ofenzivi na slovensko zemljo. Kljub grožnjam, da nas vse pobijejo, sem ostala doma. Bila sem s sinom na listi, da me ustrelje, skupno z drugimi osemnajstimi, ki so jih fašisti res vse postrelili. Med njimi so bili ubiti moj brat Anton in starejši sin Tone. Dalje še Kozarjev Tone, Jernejčkov Julij, Kodrova dva, Rmanova dva iz Kompolj; iz Bruhanje vasi Špolarjevega Antona in sina. O drugih še drugi. Dva dneva so jih pretepali, mučili, nato pa ustrelili.

Zame in za mlajšega sina je bila sreča, da so naju ujeli karabinerji; miličniki bi naju bili postrelili kot vse ostale. Hčere so vendarle pustili doma. Naju s sinom so zaprli v Brdasov hlev na kolodvoru, po dveh dneh pa odpeljali v Ljubljano, kjer naju je obsojilo italijansko sodišče na dosmrtno ječo.

Gorje onih časov se ne da opisati. Z letali so fašisti in redna italijanska vojska obstreljevali že 1942 leta najprej Sodražico, nato pa našo vas Podgoro. Podrli so vse šemčeve zgradbe, vse ostale pa razmaja in razbili vse šipe. Kržetova hiša in Fovčev kozolec so tudi zrušili. Nato so streljali iz topov vsak dan iz Lašč. Vsa polja so nam razrili in požgali z zažigalnimi granatami. Spali smo visoko po gorah, po stelnjicah.

V ljubljanskem zaporu sem bila dva meseca, nato pa v Postojni, v Benetkah 6 mesecev. Vlačili so nas skozi zapore v Ferrari, Anconi, Ascoli, Picenu, do Trani-ja. Toneta pa so odpeljali iz Ljubljane v Castel Franco, od tu pa v enega najhujših zaporov v Volterro. Po kapitulaciji Italije pa so ga spet vlekli v Ljubljano, kjer so ga prisilno vpisali v domobranco. Brat Jože, ki je pri partizanih, poskuša, da ga reši. On je še živ, četudi je bil stalno v borbi. Enako tudi sestra Angela, ki je že tri leta pri partizanih v gori. Mene so skupno z drugimi 23 osvobodili Angleži v Tr-

Slovensko Primorje in Istra za zmago

Napram zatrdilu časopisne agencije "Tanjug" primorski Slovenci in iz Istre so zbrali za vojno posojilo zmage vsoto 25.000.000 lir.

O zbiranju te denarne vsote bi se lahko pripovedovalo mnoge občutne in ganljive slučaje. Mnogi so posodili denar bodisi pri svojem sosedu ali znanцу z namenom da pride tudi njihovo ime v seznamu imen, ki so dali za posojilo zmage Narodno-osvobodilne vojske.

To je dokaz njihove zavesti in ljubezni napram svoji domovini, enako pa osvobodilni borbi v kateri tisoči najboljših sinov in hčera slovenskega naroda polagajo svoja življenja.

Ta primer bi moral zbuditi vse one tudi na tem koninentu, ki do danes niso

ni-ju. Pristopili smo takoj vsi v našo Narodno osvobodilno vojsko. Tako sem postala vojak na stara leta.

Belogardisti počenjajo pri nas strašne stvari; mučijo in pobijajo ljudi, uničili so že itak vse. Tega strašnega krvoprelitja so najbolj krivi belogardistični duhovniki in njim na čelu ljubljanski škof Rožman, ki so s svojimi pridigami, češ da gre za krizarsko vojsko za sveto vero, zapeljali naše ljudi, da se borijo za nacistično-fašistične zločince proti svojem lastnemu narodu in naši jugoslovanski osvobodilni vojski.

Prosim te, sporoči to tudi moji sestri v Cleveland.

Srčne pozdrave:

Marija Hegler

Tehnika, Via Durazzo 23
Bari, Italy.

Zgornje pismo je poslano sta.

preko Rade Bozaniča, kateri se nahaja v Italiji in preko katerega je uredništvo Edinosti, naslovilo pismo Mariji Hegler in tudi drugim v tem taborišču v Italiji, da bomo ustregli tako njeni želji, kakor tudi podpirali potrebo zbiranja pomoči njim vprid med našimi izseljenci v Kanadi.

Ker do danes nismo mogli dobiti naslova od njenega soproga potom privatnih pisem, smo priobčili zgornje pismo dobesedno. Ako kdo od čitateljev ve za njegov naslov, ali pa njene sestre v Clevelandu, naprošamo da nam ga pošlje na naslov lista. Ako pa bosta sama čitala to pismo, sta enako naprošena posebno Josip Hegler, za katerega imamo že drugo pismo od njegove soproge Marije. Uredništvo li-

Dober začetek kampanje za upravni fond

Toronto — Kampanja za pet tisoč dolarjev vprid upravnega fonda Veča, obeta dober uspeh. Iz večine naših naselj nam poročajo, da so podvzeti potrebni koraki glede njenega uspeha. Na splošno narod se pravilno zaveda potrebe upravnega fonda, kateri omogoči nadaljevanje v zbiranju pomoči za narode Jugoslavije. To je obenem najboljša garancija za uspeh kampanje, ki je tesno vezana z omenjenim vprašanjem nadaljevanja pomoči narodom Jugoslavije.

Dosedanji rezultat iz posameznih naselbin vprid upravnega fonda Veča, je naslednji:

Iz Vancouverja, lokalno Veče Kanadskih Južnih Slovanov, so poslali vsoto tisoč dolarjev. Thorold, Ont. četudi je to manjša naselbina našega naroda, so poslali vsoto sto dolarjev.

Zatem lokalno Veče iz Sudbury, \$70.00, Port Colborne, Ont. \$50.00, Port Arthur, Ont., so pa zaključili poslati vsoto \$500.00 za upravni fond.

Omenjena poročila izražajo sama za sebe zaniman-

EDVARD JARDAS ODLIKOVAN

Beograd — Predsedstvo Antifašističnega Sveta Narodnega Osvobođenja Jugoslavije na predlog vrhovnega poveljnika Narodno-osvobodilne armade tovariša Josip Broz Tita, je podelilo odlikovanje za zasluge utrjevanja bratskega edinstva med izseljenci jugoslovanskega porekla v Združenih državah sledečim rodoljubom in javnim delavcem z "Redom bratstva in edinstva":

Žarko Bunčič, Edbin Kristan, predsednik SANS-a, Tony Majnerič, urednik hrvatskega progresivnega časopisa, Narodni Glasnik, Mirko Marković, glavni urednik srbskega progresivnega časopisa, Slobodna Reč in Edvardu Jardas, Nacionalni tajnik Saveza Kanadskih Hrvata.

Določbo o odlikovanju zgoraj imenovanih sta podpisala, predsednik Antifašističnega Sveta, dr. Ivan Ribar in tajnik dr. Radoljub Čolakovič. Pred nedavnim prej so bili odlikovani za svoje zasluge na polju dela vprid Narodno-osvobodilni borbi, čislani pisatelj Louis Adamič, Zlatko Boloković, predsednik Zedinjenega Odbora ameriških južnih Slovanov in Oskar Magazinović, eden od voditeljev jugoslovanskih pomorcev v New York-u in dobro znan po svoji knjigi, "Aluring Wevs", ki jo je pred nedavnim napisal.

storili prav ničesar vprid narodno osvobodilni borbi slovenskega naroda.

je lokalnih odborov Veča, da doprinesejo kar največ vprid upravnega fonda, kakor tudi njegov pomen za nadaljevanje našega skupnega dela za pomoč narodom Jugoslavije.

Ako niste v vaši naselbini podvzeli dosedaj gotovih korakov glede kake prireditve v ta namen, je priporočljivo da podvzamete kolikor prej mogoče, ter z tem zagotovite prav dober uspeh kampanje za pet tisoč dolarjev.

Publicijski odbor.

PROTESTNA RESOLUCIJA VEČA

V nasledem je priobčena vsebina v angleškem jeziku protestna resolucija, katero je poslalo Veče kanadskih Južnih Slovanov glavnemu ravnatelju CBC radio postaje zahtevo, da se omeji škodljivo propagando potom radio z strani posameznih redakcijskih elementov po v zoru Mr. Woodside.

Resolucija na jasen način pove pomen take propagande, kakor tudi obsodbo napram njenega namena.

Dr. A. Frigon, Gen. Manager Canadian Broadcasting Corp. Ottawa, Ontario.

Dear Sir: Our attention has been drawn to a recent broadcast of Mr. Wilson Woodside, over the CBC National network, in which he made statements that Marshal Tito, recognized leader of the Yugoslav liberation struggle wants to establish a Communist dictatorship in Yugoslavia; that creation of a new federated state of Yugoslavia is just a scheme to "break up Serbia" and that the majority of the people are "in opposition to Tito, but Tito wields the power," etc.

Mr. Woodside also spoke along these lines at a meeting of the 50-50 Club of St. Andrew's Church in Sudbury on January 27, 1945.

Mr. Woodside is either ignorant of the true situation in Yugoslavia, and the heroic struggle of its people (in which case he should keep his mouth shut), or he is deliberately trying to give the Canadian public a false picture about that country. We believe that the latter is the case.

It is not necessary for us to defend Marshal Tito and the Yugoslav Liberation Movement from Woodside's slander, as all the world knows their record in the struggle against the Fascist enemy, and also of their efforts to create a new and united Yugoslavia. We protest against Woodside's broadcasts because he is creating disunity among the United Nations and also here in Canada where Canadian Yugoslavs, who play an important part in Canadian war industry, are disappointed and revolting when they hear such anti-United Nations propaganda spread over the CBC.

Speaking in the name of 3,500 members and ninety-five different affiliated organizations, we ask that such broadcasts be not permitted in the future over the CBC.

Yours very truly,
S. Miosich, Secretary.

Finančno poročilo gl. tajnika in gl. blagajnika

Dohotki za Leto 1944

Odseki plačali skupno v vse razrede

Prisloplnina	Bolniški sklad	Posmrtninski sklad	Upravni sklad	Člani	Mladinski člani	Plačne knjižice	Društveni znaki	Suspendacije	Izvršeni Assessment	Skupaj
Odsek 1	\$1.280.00	219.75	219.75	45.36	6.00				197.60	1968.46
" 2	4.00	635.00	91.50	15.96	1.25	5.50			83.20	927.91
" 3	6.00	1.627.00	235.00	56.02	5.25	40.50	8.50		203.30	2416.57
" 4	2.00	812.00	104.50	35.94	75	10.50			17.50	1087.69
" 5		512.50	69.75			4.50			72.80	729.30
" 6		277.50	46.25				10.00		41.60	421.60
" 7		608.00	82.75			5.00	14.50		78.00	871.00
" 8	2.00	244.00	33.50			3.50	5.50	11.50	28.60	362.10
" 9		550.50	70.25	30.24			12.50		57.20	790.94
" 10		336.00	43.25				7.00		41.60	471.10
" 11	2.00	724.00	108.50	16.95	3.75	10.00			101.40	1075.10
" 12		677.00	105.50	95.09	2.00	19.00	2.50		109.70	1116.29
" 13	2.00	180.00	26.50				5.50	6.50	28.60	275.60
" 14		880.00	146.50	48.72	6.50	9.00	17.50		111.20	1365.92
" 15		150.00	19.50							189.00
Skupaj	18.00	9.493.50	1.403.00	344.28	38.50	149.50	46.50		1.172.30	14.068.58
Prištete bančne obresti										77.51
Razni dohodki										152.49
Skupni dohodki										\$14.298.58.

Skupni Izdatki za Leto 1944

Odseki	Bolniške	Operacijske	Pogrebni	Skupaj.
prejeli	podpore.	odškodnine.	Stroški.	
Odsek 1	1.574.25		200.	1.774.25
Odsek 2	988.75			988.75
Odsek 3	2.018.50	50.00		2.068.50
Odsek 4	565.50			565.50
Odsek 5	589.11			589.11
Odsek 6	296.25			296.25
Odsek 7	138.00			138.00
Odsek 8	180.25			180.25
Odsek 9	282.00			282.00
Odsek 10	748.00	50.00		789.00
Odsek 11	496.00			496.00
Odsek 12	467.50			467.50
Odsek 13	66.25			66.25
Odsek 14	714.50			714.50
Odsek 15	00.00			00.00
Skupaj	9.124.86	100.00	200.00	\$9.424.86

Šesto in sedmo vojno posojilo. 6.000.00
Konvenčni stroški september, 1944. 1.322.15
Plača Vrhovnega Zdravnika za 1943 in leto 1944 77.00

Plača dveh tajnikov in stroški kolikor jim pripada od leta 1943 kar je bilo plačano januarja 1944. vstevši z Upravnimi stroški za december 1943 464.65

Vsi Upravnini stroški tiskovine Znaki Certificati, plača Glavnih Odbornikov ter Zavarovalni Bondi vsi Upravnini stroški, 1.508.59

Celokupni izdatki \$18.797.25
Celotni račun: Bančna bilanca z dne 31 decembra 1944 \$11.548.76

Dohodki za leto 1944 14,298.58
Skupaj: 25,847.34
Izdatki za leto 1944 18,797.25
Bančna bilanca z dne 31 decembra 1944 7,050.09
Zveza je naredila prebitka v letu 1944 1,501.33

katera vsota je znašala \$200.00, zviša na 250.00, za vse razrede odraslega članstva in sicer v slučaju smrti z prvim januarjem 1945.

8 — Radi točnosti novo sprejetih Pravil, se ista po prečitavanju na seji v navzočnosti vseh Odbornikov sprejme, podpiše in odda v tisk.

POROČILO MLADINSKEGA VODJE

9 — Mladinski Odelek šteje ob koncu leta 261 članov. V pretečenem letu 1944 je pristopilo 165 članov, črtanih je bilo 9. Skupnega Asesmenta za Mladinski Odelek je bilo plačanega v letu 1944 \$344.22. Mladinski sklad od obstoja Zveze znaša skupaj \$695.57.

10 — Poročilo Nadzorne-ga Odbora: Predsednik F. Pavček poroča, da so poslovne knjige pri tajniku, blagajniku in mladinskem vodji pregledane, ter najdene v redu.

11 — Poročilo bolniškega nadzornika. Strinja se z poročilom tajnika in blagajnika, ne more pa podati točnejšega poročila, ker ni še prejel vseh bolniških nakaz-seke obenem z čeki. Radi bolniške podpore tako, da bo članstvo ob sprejemu bolniške podpore podpisovalo v ta namen prirejena potrdila, a bolniške nakaznice se ne bodo pošiljale z čeki.

12 — Gospodarski nadzornik poroča, da na lastni-ni V. P. Z. Bled, ni bilo zadnje čase izpremembe izvzemši stroja za izgotovi-tev čekov. Gledalo se je

zadnje čase, da bi se nabavila pisarniška oprava in v blagajniške svrhe, ni pa bilo mogoče dobiti kaj primer-nega. Skušalo se bo nabaviti nekaj primernega v bodoče.

13 — Br. Kužnik predla-ga, podpira M. Skube, da se za tekoče leto 1945 vsem Mladinskim članom da po-pustna članarina in sicer za november in december, pla-čali bodo celo letno članarino samo za deset mesecev. Enoglasno sprejeto.

14 — Glede tekoče kam-panje za pridobivanje nove-ga članstva, br. M. Otoničar priporoča, naj se o tem kaj več piše v Zvezinem urad-nem glasilu Edinost, pred-vsem pa naj nepozabijo na to važno stvar za povzdigo članstva pri edini slovenski podporni ustanovi v Kanadi, katera posluje v našem ma-terinem jeziku, naši urad-niki pri krajevnih odsekih, še bolj pri glavni upravi. Z odobravanjem se vzame na znanje priporočilo br. Oto-ničar.

15 — Razpored dolžnosti izmed petih direktorjev iz-voljenih na zadnji Konven-ciji, so iste razdeljene kot sledi: Anton Hočevar, nad-zornik bolniške podpore, Matija Otoničar nadzornik Inventarja ali gospodarstva, Anton Lavrič, Franc Pavček in Vinko Vidrih pregledniki knjižnega poslovanja.

Z tem je bil izčrpan dne-vni red in br. Predsednik za-ključijo sejo ob 6 uri zvečer, ter napove prihodnjo sejo dne 8 aprila 1945.

Zapisnikar, Matija Otoničar

POROČILO NADZORNEGA ODBORA ZA POMOČ NARODOM JUGOSLAVIJE

Kirkland Lake — Radi točnosti in boljše razumevanja med nami v naselbinah, Nadzorni odbor Lokalnega Sveta Kanadskih Južnih Slovanov za pomoč narodu Jugoslavije je zaključil, da potom časopisov poda svoje

poročilo v javnost, in s tem da priložnost vsem čitateljem in darovalcem seznaniti se z delom naše naselbine, koliko je prispevala za pomoč našemu narodu v Jugoslaviji.

Dohodki prejeti vključno do 10 decembra 1944.

Za pomočni fond narodom v Jugoslaviji prejeta	\$2.990.75
Za pomočni fond zbrano za moko	861.00
Za upravni fond članarina poincev	56.00
Za upravni fond članarina 7 organizacij	70.00
Za upravni fond razprodane razglednice	10.00
Dohodki od ene zabave in razni drugi prejemki	102.99
Skupno prejeta do 10 decembra,	\$4.090.74

Izdatki do 10 decembra 1944.

Poslano na gl. odbor Kanadskih Južnih Slovanov v Toronto	\$3.987.75
Razni izdatki pri odpošiljanju robe in pošiljanju denarja.	52.37
Na rokav pri blagajniku lokalnega odbora se nahaja vsota.	50.62

Poslano v Montreal 18 zabojev raznovrstne robe in en zaboj hrane v skupni teži 3,890 funtov.

Nadzorni odbor mestnega Sveta Kan. Južnih Slovanov v Kirkland Lake se tem potem najlepše zahvaljuje vsem darovalcem, kateri so prispevali in doprinesli tudi najmanjši dar v pomoč trpečemu narodu v stari domovini.

Na govorice, katere se širijo, da lokalni tajnik Sveta prejema plačo za svoje delo, \$30.00 mesečno, mi odločno zavračamo in izjavljamo, da so neresnične in škodljive, govorjene po nepremišljenih osebah, in morejo samo škoditi skupnemu delu za boljše in večjo pomoč narodom v domovini.

Po gornjem pogočilu vsaki lahko vidi, da lokalni tajnik ni prejel nobene plače, ampak je delal in pomagal kot vsaki drugi brezplačno za pomoč bratom in sestram v starem kraju, kateri se tako junaško bori obenem tudi za nas vse.

Na isti način se širi govorica za upravnika skladišča robe, da ima veliko korist od tega, kar pa ne odgovarja resnici.

Brat Joe Segina je dal svoje prostore brezplačno za održavanje sej in pakiranje robe za v stari kraj, ter jih daja tudi za v bodeče za kar zasluži iskreno zahvalo.

Toliko zaradi pojasnila in

NARODNA EDINOST ZA-GOTAVLJA SREČNEJŠO DOBO PO VOJNI

(Iz 2 strani)

Zato ni prav nobenega ugibanja z ozirom na povelje dobo, kajti njeno načelo je jasno izraženo v sporazumu med velikimi zaveznicami v Teheranu — to je v medsebojni kooperaciji pomagati obnovitev ekonomskega stanja, kakor tudi brez kakšnega koli pritiska dovoliti posameznemu narodu, da uredi svoje državne zadeve po svobodnih in demokratičnih načelih. Pri vsem tem pa bo igrala le odločilno vlogo edinost, če je to na tem kontinentu ali pa v Evropi, proti povrnitvi v pred vojno dobo.

Frank Lavrič.

KUPON ZA SPREMEMBO NASLOVA:

Naročnik, kadar se preselite in spremenite svoj naslov, ali vam je pa potekla naročnina, izrežite in spopolnite spodnji kupon:

Ime:

Ulica, hš. št. alj poštni predal

Mesto: Prov. Drž.

NOVI NASLOV:

Ime in imek:

Ulica, hš. št. alj poštni predal

Mesto: Prov. Drž.

Poslajte z spremembo naslova ali pa ponovite naroč.

EDINOST

206 Adelaide St. W.

Toronto, Ont.

Naj se zna, kdaj so Torontčani priredili ženskam banket

Spominjamo se še običajev na vasi v starem kraju, raznih prireditev in zabav, katere smo prirejali ob kakih posebnih svečanostih. Kadar smo želeli kakemu zaslužnemu narodnemu delavcu ali delavki izkazati priznanje za njih delo, smo jih počastili z kako prireditvijo njim v počast. Zbrali smo se skupaj v dvorani ali gostilni cela vas, mladi in stari revni in bogati in skupno na kolikor največ vesel in zabaven način slovesno proslavili dogodek.

Nekaj temu sličnega prirejajo torontovski fantje in moške. Slovenci, Hrvati in Srbi svojim dekletom in ženam v znak zahvale in priznanja njihovega dela v kampanji zbiranju in odpošiljanju obleke za stari kraj. V ta namen so sklicali sestanke dne 14. januarja, da se pogovorimo kako in kaj. Kljub slabemu vremenu in vražjemu mrazu, zbralo se kakih 50 nas po številu iz vseh delov mesta. Po razgovoru in vselem razpoloženju vsakega, se je poznalo, da bodo to nekako svojevrstno zborovanje. In res, čim se je odprlo sejo eden navzočih vstane in razloži zakaj se je sklical sestanek in s tem dal uvod v razpravo, katere je bila prav živa in interesantna. Bilo je raznovrstnih nasvetov in priporočil, no v enem smo si bili enega mnenja vsi in to je, da banket mora biti prvovrstna prireditev z koto in pečar (naj ne misli katera, češ če nebi njih bilo za kupel, da bi dedci pomrli od glada.) Po končni razpravi sprejeti so bile takle prireditve:

1. Banket se priredi v soboto večer dne 17. februarja v St. Patrick dvorani. Vstopnina \$1.00 samo za moške, ženske so proste, ali to ne pomeni da se moški udeležijo banketa samo z enim dolarjem v žepu.

2. Da se na banket povabi vse Slovenke, Hrvatice, Srbinke in ostale Jugoslovanske žene in dekleta v Torontu, brez razloga dali so delegacijo v obliki ženskega delegata, ki bo v imenu banketa, da se za varuješ za slučaj bolezni in celo smrti, in če gotovo se bom zavaroval pri našem Zavodu pri naši ustanovi V. P. Z. Bled. Ona že deluje 12 let v veliko zadovoljstvo članov. Ona je ustanovljena na principu tem, da si organizirani lažje pomagamo med seboj. Ona je edina in prva te vrste organizacija v Kanadi in verjamem, tudi vsak zaveden rojak ko se priseli v novi kraj, bo vprašal če je kateri odsek podpornega društva tukaj. Zveza sprejme pod svoje okrilje vsakega neomadeževanega Slovanca, se reče dobrega karakterja ne glede kakšnega političnega ali verskega prepričanja je prosilec. Zveza ima zelo ugodne pogoje za zavarovanje kot naprimer mesečna premija je nizka v razliki drugih sličnih društev in ima tri razrede zavarovanja.

3. Da se program banketa sestoji iz govora, petja in igranja. V petju in igranju sodelujejo izključno samo moški, a v govorih samo ženske (izvzemši enega moškega, kateri otvori banket in preda stoloravnateljstvo ženski katero same izvolijo.

Na banketu ne bode gulari niti paprikaša, ali bode dovolj pečenke več vrst in salate od kislega zelja do sladke paprike, pijača pa vse od "Pepsi-Cola" do "Seven Up". Kolače od dobrih do najslajših. Za vse se bodo pobrigali fantje kateri se razumejo na ta posel.

Končno je tudi predlagano, podpirano in enoglasno sprejeto, da ne sme nobena ženska oprati niti enega krožnika (mislim reči noža ali vilice, ker krožniki bodo papirnati). Katera to poskusi, se jo potom časopisja

VAŽNO ZA ST. CATHARINES

Tukajšnji odsek Zveze Kanadskih Slovencev priredil važno predavanje v nedeljo dne 25. februarja v znanih prostorih rojaka Plut in Kump.

Začetek predavanja ob drugi uri popoldan. Za predavanje smo povabili glavnega predstavnika br. Jože Miketiča, kateri nam bode ob tej priložnosti pojasnil mnoge zadeve v zvezi z našim gibanjem, obenem tudi o junaški borbi našega naroda v starem kraju.

Ker je predavanje posebne važnosti, vabimo vse Slovence in Slovenke, kakor tudi sobrate Hrvate iz St. Catharines in okolice da se zagotovo udeležijo.

Odbor:

Italijanski tisk obsoja britsko ravnanje

Rim — V večini italijanski tisk je odkrito povedal svoje stališče napram ravnanju in posredovanju britskih krogov v Italiji. Večja nezadovoljnost je zvrnjena na članek, ki je izšel v "Daily Mail" v Londonu, kateri opozarja Italijane na obveznost statuta za premaganje.

Večina italijanskega tiska očita omenjenemu časopisu "Daily Mail", kateri je odobraval fašizem v Italiji in poveljeval Musoliniju kot poglavarja v Vel. Britaniji pred vojno. "Unita" glasilo komunistične stranke prinaša članek Velio Spano, kateri med drugim pravi: "V Rumuniji je organizirana nova armada brez zato nekega posebnega dovoljenja. Dočim se Italiji v tem oziru ovira z strani zunanjih krogov organizirati armado, katere naj zavzame mesto vred z armadami z Zedinjenimi narodi v borbi proti fašizmu.

"Nova Italija" časopis italijanskih mornarhistov med drugim našteva rekord "Daily Mail" iz leta 1924, ko je

lale v kampanji ali ne.

3. Da se program banketa sestoji iz govora, petja in igranja. V petju in igranju sodelujejo izključno samo moški, a v govorih samo ženske (izvzemši enega moškega, kateri otvori banket in preda stoloravnateljstvo ženski katero same izvolijo.

Na banketu ne bode gulari niti paprikaša, ali bode dovolj pečenke več vrst in salate od kislega zelja do sladke paprike, pijača pa vse od "Pepsi-Cola" do "Seven Up". Kolače od dobrih do najslajših. Za vse se bodo pobrigali fantje kateri se razumejo na ta posel.

Končno je tudi predlagano, podpirano in enoglasno sprejeto, da ne sme nobena ženska oprati niti enega krožnika (mislim reči noža ali vilice, ker krožniki bodo papirnati). Katera to poskusi, se jo potom časopisja

Slovenec - Slovenka

Bourlamague — Naša mati V.P.Z. Bled, katere priskoči v pomoč vsakemu svojemu članu v slučaju bolezni in smrti, dala je priliko zopet enkrat z 3 mesečno Kampanjo in se konča z zadnjim dnem v Marcu.

Z kampanjo se misli reči, da vsem in vsakemu novemu članu in članici kateri pristopi v Zvezo v dobi njene kampanje ni treba plačati pristopnine. Drugo moramo razumeti, da Zveza želi, da je v njej vključeni do zadnjega vsak Slovenec in Slovenka. Torej vprašajmo se dragi rojak in rojakinja, ali ni dolžnost za samega sebe ali svoje družine, da se zavaruješ za slučaj bolezni in celo smrti, in če gotovo se bom zavaroval pri našem Zavodu pri naši ustanovi V. P. Z. Bled. Ona že deluje 12 let v veliko zadovoljstvo članov. Ona je ustanovljena na principu tem, da si organizirani lažje pomagamo med seboj. Ona je edina in prva te vrste organizacija v Kanadi in verjamem, tudi vsak zaveden rojak ko se priseli v novi kraj, bo vprašal če je kateri odsek podpornega društva tukaj. Zveza sprejme pod svoje okrilje vsakega neomadeževanega Slovanca, se reče dobrega karakterja ne glede kakšnega političnega ali verskega prepričanja je prosilec. Zveza ima zelo ugodne pogoje za zavarovanje kot naprimer mesečna premija je nizka v razliki drugih sličnih društev in ima tri razrede zavarovanja.

Ukrajinci dobili povrnitev dvoran

Toronto — John Boychuk, predsednik Ukrajinske progresivne organizacije je naznanil minulega tedna, da je uradno obveščen od državnih oblasti iz Ottave o povrnitvi Ukrajinskih delavsko-farmarskih dvoran pravi lastnikom.

Povrnjene dvorane, ki so zaplenjene takoj v začetku vojne z drzno obtožbo "rdečega strašila", so bile posramotno nizki cenil prodane Ukrajinski Nacionalistični organizaciji, katere voditelji niso odnehalo od sovražne gonje proti Sovjetski Uniji. Določba za povrnitev dvoran je nasledila na podlagi pritiska javnega mnenja, katero je obsojalo neopravičeno zaplenitev dvoran in povrhu svobodno razširjanje mržnje proti naši zaveznici Sovjetski Uniji.

Določba glede teh dvoran obenem zahteva izpraznitev istih do 30. aprila. Z dne 1. maja pa zopet postanejo prava last Ukrajinskih progresivnih izseljencev in sicer v Torontu, Hamiltonu, Winnipegu, Edmontonu, Saskatoonu, Lachine in Vancouverju. Z tem bodo povrnjene skoraj vse od 104 Ukrajinskih dvoran, razen treh, katere so bile prodane zaradi dolga in davkov, toda z odplačano odškodnino.

TUDI OTROCI ZNAJO RAČUNATI

Spokane, Wash — Šolski otroci v četrtem razredu se niso zadovoljili z odgovorom učitelja na vprašanje (kako daleč je Rdeča Armada od Berlina).

Učitelj je odgovoril, da je nekaj 100 milij odaljena od Berlina. Otroci: Gospod učitelj, to je bilo pred eno uro.

priporočal za rešitev evropskih problemov Musolinijev fašistični režim in postavlja vprašanje. Interesantno je bilo zvedeti ali bi britski admiralitet bil zadovoljen z razdažanjem omenjene publikacije z navedenim članom med italijanskimi mornarji, kateri se bore na strani Zedinjenih Narodov?

objavi in imenuje kot "skrajno nedisciplinirano".

Skoraj bi bil pozabil omeniti še nekaj. Usvojen je tudi predlog, da se še enkrat sestanejo vsi v nedeljo večer dne 11. februarja v istih prostorih to je v dvorani na 386 Ontario St. za končni razpored dela. Posebno važno je to za one, ki so se priglasili za nastop na odru pevci in igralci, ker bo tedaj tudi zadnja vaja pred nastopom. Zatorej glejte da vsaki pride. Vabimo pa tudi one, kateri niso bili zadnjič navzoči, da topot ne zamudijo priti in se jim da priložnost za nastop ako jih je volja. Z drugo besedo povedano, kako bo ženica ponosna nate dragi prijatelj če ji boš zapel tisto njeno priljubljeno. ...

Zatorej izrabite priložnost in pridite vsi, še je čas. Eden od navzočih.

Torej bratje in sestre apeliraj na vas kod večletni član Zveze, ne zamudite priložnosti ter pristopite v Zvezo radi vašega interesa ter interesa skupnosti, ker složni bratje tudi v petek jedo meso, a nesložni ga nimajo niti v nedeljo.

Odsek V. P. Z. Bled priredi veselico dne 11. marca t.l. ob 7 uri zvečer v Poljski hali, nasprotno Radio postaje v Val D'Or. Pridite — vsi dobro došli, da se pogovorimo in razveselimo ter zapojemo našo narodno pesem.

Pozdrav rojakom širom Kanade.

Jurij Mikelčič, član VPZB.

ZA KAMPAJO EDINOSTI

Mont. Park, Alta. — Kakor je razvidno iz dopisov v Edinosti, je po naselbinah dokaj živahna kampanja za naš najmlajši in edini slovenski list v Kanadi — Edinost.

Tako smo mi tudi tukaj na Mountain Parku odločili da podvzamemo potrebne korake in nekaj naredimo za vprid lista, čeprav po našem mnenju je kvota za našo naselbino malo velika. Ali ne glede na to, mi bomo se poslužili najboljšega sredstva, da jo izpolnimo in morda tudi prekoračimo, če tudi bo nam bolj težko v tukajšnji naselbini, kjer nas je prav malo. Agitirali bomo okoli med našimi sosedi in nadejamo se, da se bodo odzvali.

Tukaj delamo v sporazumu s brati Hrvati in Srbi, ker tukaj nas je skupaj Slovencev, Hrvatov in Srbov, kakih trideset. Iz tega lahko vidite, da tukaj delamo v slogi in rezultati je prav dober, kar nam potrjujejo druge kampanje, kot naprimer za Novosti in Srpski Glasnik, kako lepo vsoto smo zbrali za ta dva časopisa in za borbeni in trpeči narod v Jugoslaviji.

Zatoraj jaz sem siguran, da bomo tukaj izpolnili sto procentno našo kvoto, za naš delavski in priljubljeni list Edinost.

Iz francoščine prevedla K. N.

"Nikar ne misli več na to," je odločil hitro, kakor da bi se bal spomina na ta mučni dogodek. Toda njegove oči, ki so se ustavile na njenih polnih, rdečih ustnicah, so njegove poslednje besede postavile na laž.

Na srečo sta ju tisti trenutek došla Vincent in njegova žena.

"Menda bomo zaključili današnji dan v veseli družbi?" je predlagal Vincent.

"To bi bilo prekrasno!" se je vpletla v pogovor Frasquita. "Moreno, vaša žena je res srčkana!"

"Hvaležen sem vam, Frasquita, za poklon in ... za vaše povabilo. Toda žal moramo to praznovanje odložiti na pozneje. Danes imam še nekaj zelo važnih opravkov ... Zato bosta menda dovolila, da se s svojo ženo posloviva. Če pomislim, koliko imam še dela, se zgrozim ob misli, kako malo bova še skupaj. ..."

"Na svidenje torej!" je dejala Frasquita. Obraz se ji je stemnil ob poslednjih Morenovih besedah, kajti spomnila se je, kako čas hiti. ...

"In ne pozabi, prijatelj," je zaklical za njima Vincent, "da jutri ob zori odrinemo!"

"Vem, vem," je skoraj nejevoljno odvrnil Moreno. "To je obliček, ki nam ga dajejo za poročno noč. Obliček, ki si ga menda nihče posebno ne želi."

Potlej je dejal svoji ženi z odločnostjo, ki jo je bila spoznala že pred nekaj urami: "Sli boste z menoj, senora. Stanujem v hiši, kjer boste vsaj danes še na varnem. Najbrže ste tudi lačni, kaj ne?"

"Nekoliko že. Teh štiri in dvajset ur nisem pojedla drugega kakor krožnik riža. Menda je res, da strah prežene tek. In kakor veste, sem v poslednjih dneh preživela res strašne trenutke!"

"Nikar več ne mislite na to, senora. Nocojšni večer — vsaj upam — se boste bolje imeli."

"Po vaši zaslugi, da. Nikoli vam ne bom tega pozabila!"

Toda dovolj je bilo zanjo ta dva dni razburjenja in strašnih doživljajev; Orana jim ni bila več kos. Vrh tega že ves čas ni zatislila očesa in tudi jedla ni skoraj nič. Omahnila je v Morenov objem in zares omedlela. ...

Gladi letalec jo je ljubeče dvignil. Nesel jo je kakor nese mati najhnegega otroka spat, previdno in nežno. Njegove roke, vajene strastnih objemov, so skoraj nekoliko nerodno držale Oranino drobno, negibno telo.

Od daleč ju je opazovala grupa ljudi. Neki Seviljan, s čepico iz zeleno in rjavo črtaste svile na rumeni podlagi, opasan s prav takšnem pisanim pasom, je skoraj zavistno vzdihnil: "To je sreča, ki prekipeva. ..."

Ne meneč se za ljudi in za zijala, je Moreno koračil s svojim dragocenim bremenom proti svojemu domu. Nekateri so se ustavljali, meneč, da bodo pričeli zanimivemu prizoru.

"Tri sto kosmatih," je zarobantil Moreno, "s poti, ali vam bom pa pri prvi priložnosti pretipal obisti!"

Nihče mu ni zameril teh besed; Španec rad opravi jezo zaljubljenca, kajti zaveda se, da je ta jeza upravičena, če mu nekdo izmika težko pridobljeni plen. Toda Morenov cilj je bil blizu. Ko je mladi mož s svojim sladkim bremenom korakal mimo hotela Colona — skozi razsvetlena okna je donelo na cesto zlovesče vpitje — mu je srce pričelo divje utrijati ob misli, da bi morala biti tudi Orana v tem peklju, če je ne bi bil on rešil.

"La chica, (Deklica) bila bi zdajle že na onem svetu ali pa nedolžna žrtev teh nesramnih pijancev! Oh, les puercos! (svinje) Bila bi jim dober obliček!"

Tako modrožurje je mladi mož naposled prispel do dokaj nizke, lepo pobeljene hiše. Odrinil je nizka vrata z okroglo lino in vstopil na lepo tlakovano dvorišče, polno mehkih senc, zelenih ovijalk, dehtečih cvetlic in šumljanja vodometov.

Te stare španske hiše so zgrajene še v slogu tistih hiš, ki so zrasle za časa Mavrov. Njih okrogla dvorišča so podobna vrtovom arabskih dvorcev. To je razumljivo, kajti podnebje v tem delu Španije je za čudo podobno severnoafriškemu podnebnju. Sam Bog ve, kdo si je prvi izmislil te čudovite vrtičke, tako prepolne opojnega duha, mehkih barv in prelepe arhitekture, tako pripravne za ljubezenske sestanke.

Vrtič je obkrožal s tenkimi stebrički podprt hodnik, a okrog njih so se vzpenjale cvetoče ovijalke. Sredi vrtičke je raslo nekaj južnih dreves. Murva s temnimi, sočnimi sadeži. Pomaranča z zreli, zlatorumenimi oranžami izza njenega debelega baržunastega listja. V kotu je poganjala tamariska, zraven nje pa granatno jabolko. Južno dreve in južno sadje, polno sonca in opojnih južnih vonjav. ...

Komaj je Moreno stopil med to zelenje, že mu je prilekla nasproti debelušna ženska okrog štiridesetih let: "Santa Virginia! (Sveta devica) Kaj se je zgodilo, senor? Kdo je to dekle?"

"Hitro, Senora Margarita. Prinesite kozarec vode in kapljice! Moja žena je omedlela. Ob koncu poročnega obreda ji je postalo slabo. Najbrže razburjenje in nekoliko utrujenosti."

"Vi, pa parocheni, senor? Torej ste med tistimi, ki bodo jutri odšli na fronto?"

Ne meneč se za njene besede, je Moreno spretno — kdo bi mu pripisal tolikšno nežnost, če bi ga poslušal pred nekaj urami v pogovoru z miličniki? — odpel Orani obleko in ji razgalil vrat, da ji je olajšal dihanje. Medtem je odnesel mlado ženo v svojo sobo. Previdno jo je položil na divan. Skozi velika okna je sijala mehka večerna svetloba. Mladi letalec je pomohl vogal brisače v vodo in obrisal z njim Oranini senci, tam, kjer je skozi nežno, belo kožo presegala drobna modra žilica in se izgubljala v plavih laseh.

"Moja ljuba mala," je mrmral nežno, "zakaj ste me prestrašili? Jutri bom odšel, toda nikar ne pokvarite sreče, ki nama jo je usoda naklonila danes, za nekaj ur. ..."

Margarita je kajpak stala za njim in napeto vlekla na ušesa gospodove besede. Žal pa ni mogla ničesar slišati, kakor samo izredno nežnost njegovega glasu. Tako ni svoja gospodinja še nikoli poslušala govoriti.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Bratje in sestre, širom Kanade, podpirajmo svoj delavski list, kateri nam ne žni — ter složno podpiramo svoje najmočnejše znanstveni naj korakamo, da dosežemo izboljšanje naših vsakdanjih delavskih razmer, obenem pa kako je treba podpirati borbo našega trpečega naroda, da tudi on doseže svoje narodno in gospodarsko osvobodjenje. To

John Likevič.